

Gemeenteraden van Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland,
Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk en Wassenaar

Datum 15-04-2020
Behandeld door N. Dukker
Ons Kenmerk: 2020015
Telefoon 070-3373000

Onderwerp: Jaarstukken 2019,
Ontwerpbegroting 2021, Wijziging
GR Avalex

Geachte Gemeenteraad,

Namens het bestuur bieden wij u met deze brief de voorlopige jaarstukken 2019 en de ontwerpbegroting 2021 aan van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex.

Tegelijkertijd ontvangt u een tekstuele wijziging op de Gemeenschappelijke regeling Avalex 2018, ter instemming.

Wij vragen u uw zienswijze kenbaar te maken op de ontwerpbegroting 2021, kennis te nemen van de voorlopige jaarstukken 2019 en in te stemmen met de tekstuele wijziging op de Gemeenschappelijke regeling Avalex 2018.

Graag ontvangen wij uw zienswijze en instemming uiterlijk 12 juni 2020, zodat het bestuur van Avalex op 10 juli 2020 tot vaststelling kan overgaan.

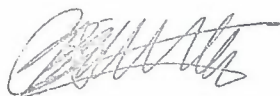
Namens het bestuur van Regionaal Reinigingsbedrijf Avalex,

S. Brandligt

N. Dukker

voorzitter

secretaris-directeur

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Brandligt'.A handwritten signature in black ink, appearing to read 'N. Dukker'.

Bijlagen:

- A. Ontwerpbegroting 2021
- B. Jaarstukken 2019
- C. Tekstueel gewijzigde Gemeenschappelijke regeling Avalex 2018, inclusief toelichting

Avalex
Regionaal Reinigingsbedrijf
Postbus 16428
2500 BK Den Haag
Laan van 's-Gravenmade 9
2495 BD Den Haag

T 070 337 30 00
F 070 337 30 10
✉ info@avalex.nl
I www.avalex.nl

KVK 506 96 963
BNG Den Haag 28 50 95 722
IBAN NL35 BNGH 028 50 95 722
BIC BNGHNL2G
BTW NL 8095 65 596 B 01

Ontwerpbegroting 2021 en Meerjarenraming 2022-2024

Samen op koers

Versie: ontwerpbegroting

Datum bestuursvergadering:
9 april 2020 ontwerpbegroting
10 juli 2020 begroting na zienswijze

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Programma Avalex	6
1.1 Uitvoeren kerntaak	7
1.2 Daling kilo's restafval: communicatie & innovatie	8
1.3 Kosten primaire proces	9
1.4 Uitvoeringsinformatie en beleidsindicatoren	10
2. Avalex	12
2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	12
2.2 Covid-19 virus	13
2.3 Financiering	13
2.4 Bedrijfsvoering	14
2.5 Verbonden partijen	14
3. Financiën	15
3.1 Totaaloverzicht	15
3.2 Meerjarenraming	16
3.3 Uiteenzetting financiële positie	17
3.4 Basis voor de dekkingsmiddelen	17
3.5 Bijdrage per gemeente	17
3.6 Investerings	18
4. Verwerkingskosten	20
5. Meerjarenraming 2021-2024	23
Bijlage: Bestuur Avalex	27
Bijlage: Tarievenblad	28
Bijlage: interne kaderbrief begroting 2021	29
Bijlage: EMU-saldo	33
Bijlage: IV-3 tabel	34
Bijlage: Afval in tonnen	35

Inleiding

Voor u ligt de begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 van Avalex. Avalex is een Bedrijfsvoeringorganisatie met als primair proces het milieubewust inzamelen en laten verwerken van afval en grondstoffen voor de gemeente Delft, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Wassenaar.

In dit document worden de strategie en financiële uitwerking beschreven voor de jaren 2021 t/m 2024. In april wordt deze ontwerpbegroting aangeboden aan het bestuur en daarna naar de gemeenteraden gestuurd voor zienswijzen. In de definitieve begroting worden deze zienswijzen van de gemeenten waar mogelijk verwerkt.

In deze begroting zijn verschillende ontwikkelingen opgenomen. De bedrijfsvoering van Avalex komt in een rustiger vaarwater, er wordt meer op de bedrijfsvoeringskosten gestuurd. Met succes, want deze zijn afgenomen. Dit terwijl de dienstverlening naar de gemeenten aan het toenemen is, doordat er meer fracties gescheiden ingezameld worden.

De gemeenten bieden meer inzamelmogelijkheden voor PMD en plaatsten meer containers in diverse wijken. Voor deze projecten werken we met de gemeenten op basis van maatwerk afspraken en aparte offertes. De investeringskosten van de plaatsing en aanschaf van de containers zijn terug te vinden in deze begroting. Met de invoering ervan dragen de gemeenten bij aan het streven om meer afvalstromen te scheiden en minder restafval in te zamelen om te komen tot 100 kg restafval per inwoner per jaar (1).

Vanaf 2019 is de Producten Diensten Catalogus (PDC) geïntroduceerd binnen Avalex. De gemeenten kunnen op basis van deze PDC jaarlijks bepalen wat hun afnamen zal zijn. Dit wordt vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) per gemeente. Dit is de grondslag voor de facturatie aan de gemeenten. Dit geeft de gemeenten meer keuzevrijheid in het af te nemen producten- en dienstenpakket. Gemeenten betalen dus alleen voor wat ze daadwerkelijk afnemen.

In de trimesterrapportages 2021 rapporteren we over de realisatie ten opzichte van deze begroting aan het bestuur, daarnaast ontvangen de opdrachtgevers iedere twee maanden een opdrachtgeversrapportage met de kentallen van haar eigen gemeente. Avalex stelt jaarlijks een jaarplan op waarin alle verbeterpunten /projecten worden benoemd en gemonitord. De voortgang hiervan is ook te volgen in de trimesterrapportages.

Daarnaast is de markt voor het verwerken van afvalstoffen/grondstoffen in beweging. De kosten voor het verwerken en verbranden van restafval nemen toe en de opbrengsten voor grondstoffen nemen af. De papierprijs en de opbrengsten voor textiel zijn in 2020 gehalveerd. De verwachting is dat deze trend zich zal voortzetten. Dit resulteert in het feit dat ondanks het beter scheiden van grondstoffen, het verwerken van afval en grondstoffen niet goedkoper wordt de komende jaren. Voor het meerjarig perspectief betekent dit dat de kosten significant gaan stijgen, gemeenten wordt geadviseerd om hier rekening mee te houden.

Dit betekent dat bij een gelijkblijvend producten- en dienstenpakket de kosten de komende jaren 3 miljoen euro gaan toenemen door deze externe factoren. Deze lastenstijging is voor de gemeenten erg hoog. Het is dus van belang dat in overleg met de gemeenten de komende maanden goed gekeken gaat worden naar de dienstverlening die we in de DVO's voor 2021 en daarna gaan opnemen. Dit kan de nu voorliggende meerjarenbegroting positief beïnvloeden.

Deze ontwerpbegroting is op 9 april besproken in het bestuur. Daarin is afgesproken dat Avalex een taakstelling krijgt voor 2021 van 500.000 euro. Deze taakstelling is in deze versie van de begroting verwerkt. Deze past bij de verantwoordelijkheid, die ook Avalex ervaart om de kosten zo laag mogelijk te houden.

---

¹ Uitvoeringsprogramma van afval naar grondstof, huishoudelijk afval (VANG-HHA), van het Ministerie van Landbouw en Milieu, de VNG, de NVRD en Rijkswaterstaat.

Onderstaand de stijging/daling van de ontwerpbegroting 2021 in vergelijking met begroting 2020.

Nr.	Oorzaken	Structureel/ Incidenteel	Stijging/daling
1	Inzamelmiddelen - Meer containers door uitrol HNI - Meer datacommunicatiekosten - Hogere onderhoudskosten (preventief) - Stijgende kosten toegangscontrole - Toename plaatsingskosten OGC	Structureel Niet beïnvloedbaar/ met uitzondering HNI	30% stijging kosten € 1.500.000
2	Opbrengst grondstoffen - Papier, prijsdaling van €55,- (2020 €80,- t.o.v. 2021 €25,-) - Textiel, prijsdaling van €220,- (2020 €520,- t.o.v. 2021 €300,-)	Structureel Niet beïnvloedbaar	50% daling opbrengsten € 1.000.000
3	Verwerking en Belasting - PMD, geen verwerkingskosten door nieuw regiemodel ten dele gecompenseerd door stijging tarief grofvuil en hout A/B	Incidenteel Niet beïnvloedbaar	7,5 % daling kosten € 900.000
4	Manuren - Impact generatiepact meegenomen (1%) - Stijging inleen, effect wet WAB (2%) - CAO verhoging (2,8%) + periodieke verhogingen (2%)	Incidenteel Beperkt beïnvloedbaar (aantal)	7,8% stijging kosten € 800.000
5	Projecten - Innovatiebudget inzake optimaliseren van inzameling (o.a. zijbelading) - Verdere uitrol HNI - Inzamelen "nieuwe fracties" (luisonderzoek)	Incidenteel Beïnvloedbaar gemeenten	62,5% stijging kosten € 375.000
6	Overige opbrengsten Harmonisatie kosten gebruik maken milieustraat door Voorschoten	Incidenteel beïnvloedbaar	25% stijging opbrengsten € 125.000
7	Milieustraten Nieuw meerjarenonderhoudsplan	Incidenteel beïnvloedbaar	30% daling kosten € 175.000
8	Overlaadstation Nieuw meerjarenonderhoudsplan	Incidenteel beïnvloedbaar	27,5% daling kosten € 175.000
9	Tractieuren • Inflatiecorrectie (0,9%) • Stijging brandstofprijzen (1,1%)	Structureel Niet beïnvloedbaar	2% stijging kosten € 100.000
10	Bedrijfsvoering - CAO verhoging + schaal EP - Minder ICT en huisvestingskosten	Incidenteel beïnvloedbaar	1,5% daling kosten € 100.000

Door bovenstaande oorzaken wordt het ophalen en (laten) verwerken van grondstoffen en restafval de komende jaren duurder. Voor de verwerkingskosten verwachten we vanaf 2022 nog een extra stijging omdat dan het nieuwe contract verwerking restafval ingaat en de marktprijzen afgelopen jaren aanzienlijk zijn gestegen.

De gemeenten geven aan dat het niet wenselijk is om de kosten en daarmee de lasten voor de inwoners te laten stijgen. Het is daarom van belang om de komende jaren, aan de knoppen van de dienstverlening en de scheidingsresultaten te draaien om de kosten constant te houden voor de inwoners. De inzet is om met de invoering van onder meer HNI en door voorlichting de scheidingsresultaten te verbeteren. De effecten hiervan zijn in deze begroting opgenomen, de begroting gaat er vanuit dat de omvang van het restafval daalt met 10% ten opzichte van de omvang 2019. Mogelijke andere effecten van verdere invoering HNI zijn nog niet opgenomen. Avalex stuurt gericht op verdere efficiency in de eigen bedrijfsvoering en in het primair proces. Onder meer door:

- Routeoptimalisatie verder doorvoeren
- Zijbelading invoeren
- Ondergrondse containers openzetten (openen zonder Avalexpas), minder dataverkeer leidt tot minder kosten leverancier
- Huisvestingsonderzoek naar mogelijkheden efficiëntere huisvesting

Deze acties staan beschreven in het ontwikkelprogramma en het jaarplan.

Begroting 2021 op basis Producten Diensten Catalogus

Het proces in 2019

De Producten Diensten Catalogus (PDC) is in 2019 geïntroduceerd; de gemeenten kunnen de af te nemen diensten kiezen uit een producten- en dienstenlijst. Voor deze diensten zijn de kostprijzen berekend en zijn aantallen bepaald (routes, inzamelmiddelen en frequenties). Deze elementen samen bepalen welk bedrag betaald moet worden door de gemeenten en wat wordt verwerkt in de DVO.

De projectgroep PDC met de gemeenteambtenaren heeft de PDC-systematiek uitgewerkt. Wat heeft geleid tot het vaststellen van de diensten, berekenen van de tarievenlijst, het vaststellen van de diverse aantallen (routes, inzamelmiddelen en frequenties) en het vaststellen van de gewijzigde bedragen per gemeente (ten opzichte van de begroting 2019).

Na het opmaken van de begroting worden gesprekken gevoerd met de gemeenten over welke diensten ze afnemen. Hieruit ontstaan verschillen als de aantallen van de concept DVO afwijken van de uiteindelijke aantallen (opgenomen in de finale DVO). De finale volumes samen met de tarieven vanuit de begroting; leiden tot de finale DVO bedragen.

Als de volumes van de begroting afwijken van de finale volumes, zullen de totale DVO bedragen ook afwijken van de begroting van Avalex. Er is afgesproken dat eventuele (positieve of negatieve) afwijkingen voor risico van Avalex zijn. De verwerkingskosten en de afvalstoffenbelasting worden vanaf 2019 direct doorbelast op basis van n calculatie.

Ontwerpbegroting 2021

Deze ontwerpbegroting is dus de tweede begroting waarin deze nieuwe systematiek volledig wordt meegenomen.

De ontwerpbegroting 2021 is nu gebaseerd op de afgenomen producten en diensten zoals in de DVO's van 2020 zijn afgesproken. De tonnages zijn gebaseerd op de realisatie 2019. De uitgangspunten van deze begroting zijn te vinden in de bijlage, interne kaderbrief.

Mogelijke besparingen per gemeenten begroting 2021

Ten tijde van het opstellen van de begroting lopen nog de DVO gesprekken voor 2021. Dit is het moment dat de gemeenten kunnen aangeven welke dienstverlening en welk dienstverleningsniveau men wil afnemen voor het komende begrotingsjaar. Deze uitkomsten zijn nog niet verwerkt in de voorliggende ontwerpbegroting.

Om een indicatie te geven van de mogelijke, financiële, impact van deze gesprekken is in onderstaand overzicht een beeld gegeven van mogelijke wijzigingen in de DVO. Aan de gemeente als opdrachtgever is het om hier de keuzes in te maken, het betreffen eigen beleidskeuzes. Aan Avalex is het om de effecten transparant in beeld te brengen voor de gemeenten en na besluitvorming haar dienstverlening hierop aan te passen. De voorbeelden zijn veelal voorbeelden uit de praktijk van een of meerdere gemeenten vallend onder het Avalex werkgebied, en mogelijk ook interessant om voor de andere gemeenten door te gaan voeren gezien de positieve financiële effecten.

Voorbeelden van maatregelen ten behoeve van de DVO 2021

- Inzameling restafval 1 x 3 weken in plaats van 1 x 2 weken
- Inzameling GFT 8 maanden 1 x 2 weken en 4 maanden 1x 4 weken. Op dit moment wordt dit in Midden Delfland al op deze manier gedaan (start nov 2020).
- Inzameling Wit en Bruingoed en metalen aan huis stoppen (geldt voor totaal Avalex werkgebied). Inzameling van deze stroom zal alleen via de milieustraten verlopen
- Betalen voor het halen van grofvuil invoeren. Is reeds succesvol ingevoerd in Wasse-naar en Pijnacker-Nootdorp
- Stoppen met zomerinzameling GFT (geldt nog voor Rijswijk, Leidschendam-Voorburg en Wassenaar)

De potentiële besparing per maatregel en per gemeente is in onderstaand overzicht opgenomen. Daarnaast zijn er nog maatregelen die nader uitgewerkt kunnen worden:

- Eerste 1.000 kilo per jaar gratis bij bezoek aan milieustraat daarna een tarief per kilo. Besparing nog nader te bepalen.
- OPK inzameling verenigingen wijzigen naar inzameling Avalex. Besparing nog nader te bepalen.

Overzicht besparingsmogelijkheden DVO per gemeente:

	Enkele kleine stappen			Enkele grote stappen		
	GFT	Rest		GFT	Rest	Grof
	hele jaar 1x per 2 wk	1x per 2 wk voor LV 1x per 3 wk	Wassen mini- containers	8 mnd per 2 wk 4 mnd per 4 wk	1x per 4 wk	Betalen voor halen - 25%
Leidschendam- Voorburg	63.000	496.000		182.000	871.000	180.000
Rijswijk	65.000	85.000		113.000	137.000	106.000
Wassenaar	201.000	122.000		271.000	198.000	
Pijnacker-Nootdorp		142.000		106.000	230.000	
Delft		220.000	70.000	111.000	357.000	104.000
Midden-Delfland				66.000		27.000
Totaal	€ 329.000	€ 1.315.000	€ 70.000	€ 849.000	€ 1.793.000	€ 417.000

Indicatieve inschatting besparingsmogelijkheden per maatregel op basis van tarieven en aantallen 2020.
Dit gaat uit van de situatie zonder nascheiding, mogelijk invoering van nascheiding op zijn vroegst in 2022.
Deze zijn niet in deze begroting verwerkt.

1. Programma Avalex

Visie, missie, strategie en kerntaken Avalex

Visie

Een afvalloze regio door waardevolle inzet en (her)gebruik van grondstoffen.

Missie

Avalex is de partner van gemeenten in de uitvoering van afvalinzameling en duurzame inzet van grondstoffen, op milieubewuste en maatschappelijke manier.

Strategie

Optimale balans creëren tussen dienstverlening, kosten en duurzaamheid en deze per gemeente af te stemmen.

Kerntaak

De kerntaak is het milieubewust inzamelen, scheiden en laten verwerken van afval en grondstoffen.

Maatschappelijke waarde

Maatschappelijke meerwaarde creëren we door op een maatschappelijk gewenste manier de kerntaak uit te voeren.

1.1 Uitvoeren kerntaak

Wat willen we bereiken

Avaalex geeft uitvoering aan haar kerntaak; dit is milieubewust inzamelen, scheiden en laten verwerken van afval en grondstoffen. De afvalinzameling (vooral huis-aan-huis), inname grondstoffen via milieustraten, overslaan van restafval, vermarkten van afval en grondstoffen doet zij zo efficiënt en milieubewust mogelijk. Het afvalbeleid is opgesteld door de gemeenten; Grip op grondstoffen 2015-2020 biedt voor de dienstverlening van Avaalex op dit moment de goede basis. Komend jaar moet echter door de gemeenten gezamenlijk met Avaalex geïnvesteerd worden op een logisch vervolg op dit beleid om zo ook de doelstellingen van vermindering van restafval naar de toekomst toe te realiseren.

Dit vraagt inzicht in de kenmerken en gegevens van onze werkzaamheden, optimalisatie van onze processen en het volgen van nieuwe ontwikkelingen & marktbewegingen. Hierdoor kunnen we flexibel inspelen op de verschillende prioriteiten van gemeenten, zodat we aan deze wensen zo veel mogelijk tegemoetkomen. Dit doen we door een optimale balans te creëren tussen dienstverlening, kosten en duurzaamheid en deze per gemeente af te stemmen. Hoe we dit doen en wat dit betekent voor de inzet komende jaren staat verder ook beschreven in het jaarplan 2020 van Avaalex en in de Ontwikkelagenda zoals opgesteld voor het Bestuur Avaalex (2020-2022).

Wat gaan we ervoor doen

Inzameling van afval

Het primaire proces van Avaalex bestaat uit het inzamelen van het huishoudelijk restafval en de overige grondstoffen van inwoners uit de deelnemende gemeenten. Avaalex gaat in 2020 en 2021 verder met het optimaliseren van de routes. Dit gebeurt mede via de software voor routeoptimalisatie en de installatie van vulgraadsensoren bij onderlossende containers. Met deze werkzaamheden wordt uitvoering gegeven aan de aan de Gemeenschappelijke Regeling opgedragen wettelijk taak van de deelnemende gemeenten tot inzameling van afval van inwoners.

Inname via de milieustraten

Een ander onderdeel van het primaire proces is het beheer en onderhoud van de milieustraten voor de deelnemende gemeenten. Binnen het Avaalex gebied zijn vier milieustraten waar alle inwoners hun afval kunnen aanbieden. Hiervoor heeft ieder huishouden een eigen 'Avaalex-pas'. Steeds meer inwoners maken gebruik van de mogelijkheid om afval naar een milieustraat in hun eigen of in een andere, Avaalex gemeente te brengen. Inwoners worden gestimuleerd hun afval naar één van de milieustraten te brengen; waardoor grondstoffen beter gescheiden kunnen worden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de wettelijke taak van de deelnemende gemeenten tot het onderhouden van een locatie waar inwoners zich van hun afval kunnen ontdoen (verwoord in Gemeenschappelijke Regeling).

Verwerking van afvalstoffen ingezameld door Avaalex

In samenwerking met de gemeenten stimuleert Avaalex inwoners om afval gescheiden aan te bieden bij huis-aan-huis inzameling en gescheiden aan te leveren bij milieustraten. Hierdoor kan afval opnieuw aangewend worden als grondstof. Avaalex heeft hiervoor samenwerkingsverbanden opgezet binnen de markt, zodat afvalstromen aan derde partijen worden vermarkt die afval recyclen.

Er is een trend om meer afval te gaan scheiden; wat in de regel resulteert in een verlaging van het restafval en stijging van tonnages van grondstofstromen (bijvoorbeeld plastic, drinkpakken, textiel, papier en karton). Voor 2020/2021 biedt Avaalex hiervoor in de PDC diverse mogelijkheden aan om scheidingsresultaten te verbeteren.

In samenspraak met de gemeente worden individuele afspraken gemaakt over de implementatie van Het Nieuwe Inzamelen. Bijvoorbeeld het aantal (woon)wijken wat wordt omgezet, de wijze waarop dit gebeurt, welke inzamelmiddelen worden ingezet en de keuze voor de inzet van communicatie-instrumenten.

Overslaan van restafval

Voor het restafval omvat het primaire proces ook het overslaan van deze afvalstroom en het transport naar de externe verwerker. De trend voor restafval, onder invloed van diverse initiatieven voor betere scheiding in ons werkgebied en in Nederland, leidt tot een daling van de tonnages. Dit heeft effect op het aantal tonnages restafval

dat via het overlaadstation overgeslagen wordt. Wij onderzoeken hoe wij deze extra capaciteit het beste kunnen benutten door te bezien of we ook andere partners van onze overlaadcapaciteit gebruik kunnen laten maken.

Routeoptimalisatie implementeren

In 2018 en 2019 zijn vulgraadsensoren in alle onderlossende containers geplaatst. Zij meten hoeveel afval er in een container zit. Deze data wordt verzameld door de optimalisatiesoftware en hiermee kan vooraf worden voorspeld welke containers, wanneer geleegd moeten worden. Gegevens worden verwerkt door een softwareprogramma om de routes zo efficiënt mogelijk in te richten. Hiermee zorgen we ervoor dat we alleen containers legen wanneer dit nodig is; met minder vervoersbewegingen en op tijd geleegde containers. Uiteindelijk resulteert dit in tevreden inwoners. De eerste testroutes vonden in 2019 plaats. Momenteel wordt het aantal routes stapsgewijs opgeschaald.

1.2 Daling kilo's restafval: communicatie & innovatie

Wat willen we bereiken

Doel is om meer gescheiden afval in te zamelen en minder restafval om te komen tot maximaal 100 kilogram restafval per inwoner per jaar. Om dit te bereiken zijn diverse innovaties nodig, aanpassingen op het inzamelbeleid van de gemeenten en communicatie en voorlichting. Het Nieuwe Inzamelen (HNI) richt zich op een vernieuwde wijze van inzamelen met meer gescheiden voorzieningen voor grondstofstromen in combinatie met communicatie voor duurzame gedragsverandering van inwoners.

Communicatiestrategie 'Alles draait om jou'

De communicatiestrategie 'Alles draait om jou' richt zich specifiek op de bewustwording en gedragsverandering van inwoners. Met communicatie en voorlichting voor inwoners en kinderen wordt hierop ingespeeld. De communicatie wordt gedaan naar volwassenen en kinderen onder het adagium van 'jong geleerd, is oud gedaan'. Kinderen zijn immers de afvalaanbieders van de toekomst.

Voorlichting en educatie

Door verbinding te zoeken met buurtverenigingen, scholen, lokale initiatieven en lokale evenementen probeert Avalex zo veel mogelijk inwoners in haar gebied te bereiken. Juist door persoonlijk in contact te komen met inwoners kan de boodschap over het belang van afval scheiden overgebracht worden. Daarnaast zet Avalex haar voorlichting online in, via lokale kranten en middels nieuwsberichten. Deze mix van middelen zorgt voor het grootste bereik.

Bereikbaarheid via online kanalen en klantencontactcentrum

Wij zijn bereikbaar voor inwoners van de Avalex-gemeenten voor vragen over afvalinzameling en voorlichting. Avalex is voor de bewoners bereikbaar via, e-mail, telefoon, Facebook en Twitter. Ze kunnen terecht met vragen over dienstverlening en afval scheiden, problemen met hun containers, het maken van grofvuilafspraken en meldingen over niet geleegde containers. Het streven is zo min mogelijk aantal meldingen en klachten te krijgen over onze dienstverlening. In 2021 en verder en verder moet het aantal een dalende trend laten zien (ten opzichte van 2018). Alle andere vragen en afspraken proberen we zo snel mogelijk af te handelen. Het klantcontact zal versterkt worden met de brede uitrol van de Avalex App (realisatie 2020).

Eigenwijs afval platform

Op het Eigenwijs afval platform (www.eigenwijsafval.nl) kunnen inwoners met elkaar en met Avalex in discussie gaan over 'eigenwijze' afval soorten. Avalex kan hierdoor voorzien in informatievoorziening naar haar inwoners over hoe grondstoffen gesorteerd moeten worden. De klantenservice van Avalex maakt ook gebruik van dit platform bij het beantwoorden van vragen van inwoners.

Grondstofcoaches in de wijk

Binnen de communicatiestrategie 'Alles draait om jou' past ook het concept van 'grondstofcoaches': speciale Avalex medewerkers helpen afvalaanbieders in de wijk om hun grondstoffen goed te scheiden.

In wijken waar inwoners een PMD-container hebben, hangen zij labels aan containers met tips of leggen ze uit waarom bepaalde afvalstromen niet in de PMD-container mogen. Bij signalering van problemen; schakelen zij direct met handhaving van de gemeente, Klanten Contact Centrum en planning van Avalex. Ook zijn zij aanwezig bij bewonersbijeenkomsten.

Innovatief inzamelen

Avalex helpt bij het kiezen voor innovatieve inzamelmethoden voor de gemeenten. Zo zamelen we in het stadscentrum in Delft grondstoffen met een elektrische bakfiets in. Of plaatsten we op maat gemaakte inpandige PMD containers. Via de PDC worden de diverse methoden aan de gemeente aangeboden. Zij kiezen zelf welke maatwerkmethode het beste voor hen past. Ook zorgt Avalex voor het plaatsen van voldoende voorzieningen voor grondstoffen gepaard met de juiste communicatiestrategie. Dit doen we onder andere door de implementatie van HNI. De gemeente Midden Delfland is volledig over op HNI, met goede resultaten in de reductie van het restafval.

Verder ligt de nadruk op het evalueren van de woonwijken die reeds overgegaan zijn op inzameling HNI. In voorgaande jaren zijn bij een aantal gemeenten de eerste woonwijken omgezet; de resultaten van deze vernieuwde HNI aanpak zijn een jaar na het omzetten geëvalueerd. Hieruit zijn aanbevelingen gekomen, die in de nieuwe HNI-plannen worden toegepast.

Platform plaatsing ondergrondse containers

Om met inwoners in dialoog te gaan, is een digitaal platform ingericht om samen met inwoners te praten over de locatiekeuze van ondergrondse containers. Ook kan men op laagdrempelige wijze vragen stellen over HNI. Juist door samen met inwoners in gesprek te gaan, ontstaan ideeën die beter aansluiten op wensen van inwoners en uiteindelijk resulteren in meer begrip over en betere deelname aan het gekozen beleid.

1.3 Kosten primaire proces

Kosten voor inzameling & overslag

Het primaire proces omvat vooral het inzamelen en de overslag van diverse afvalstromen binnen de zes gemeenten van het Avalex werkgebied. De directe kosten die hiermee verbonden zijn:

- Mobiliteit- of tractiekosten. Dit zijn kosten voor de inhuur van (vuilnis)wagens, extra inzet, beheer en onderhoud aan de vuilniswagens;
- Transport derden. Dit betreft de kosten van externe transportondernemingen voor het transport vanuit Avalex naar externe verwerkers en andere, aanvullende transporten;
- Personeelskosten. Dit zijn de kosten voor de chauffeurs en beladers. Het betreft de kosten van het eigen personeel en kosten van tijdelijke medewerkers (zogenaamde flexibele schil).

Beheer & onderhoud kapitaalgoederen

Het beheer & onderhoud kapitaalgoederen zijn de kosten voor het onderhoud van het containerpark van Avalex. Dit containerpark omvat alle containertypen die worden gebruikt voor de diverse primaire processen. Bijvoorbeeld ondergrondse en bovengrondse onderlopende containers, minicontainers en verzamelcontainers. De kosten worden gemaakt voor het reguliere beheer en onderhoud, eenmalige reparaties, gebruikersschade en afschrijvingslasten van de containers.

Wat mag het kosten

Taakveld	Omschrijving	Realisatie 2019	DVO 2019	OB 2020	OB 2021
Taakveld 7.3					
Afval	Inzamelvoorziening	5.742	5.602	4.828	6.342
	Manuren	10.423	9.741	10.625	11.452
	Milieustraten	620	575	571	389
	Overlaad	796	699	658	476
	Tractieuren	4.359	3.685	4.573	4.663
	Verwerking en Belastingen	10.852	11.910	11.672	10.057
	Totaal directe kosten	32.792	32.213	32.927	33.379

Taakveld 7.3
Afval

Projecten	741	920	582	946
Totale kosten	33.534	33.132	33.509	34.325

Tabel 3.1 Directe kosten (x € 1.000)

De directe kosten nemen de komende jaren matig toe door de volgende invloeden:

- Investeringslasten en tractieuren (rij-uren van de wagens) nemen toe door prijsstijgingen leveranciers
- Manuren nemen toe door stijging inleen en WAB wetgeving en extra inzet ivm generatiepact
- Kosten milieustraten nemen in bovenstaande tabel iets af omdat er een nieuw meerjarenonderhoudsplan is opgesteld

1.4 Uitvoeringsinformatie en beleidsindicatoren

In onderstaand overzicht is een kernoverzicht opgenomen met daarin de belangrijke kengetallen.

	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Prognose 2020	Prognose 2021
Sociale en fysieke structuur				
Huisaansluitingen Delft	58.100	58.700	59.400	60.200
Huisaansluitingen Leidschendam-Voorburg	36.200	36.400	36.700	36.900
Huisaansluitingen Rijswijk	25.900	26.200	26.700	27.200
Huisaansluitingen Pijnacker-Nootdorp	20.800	21.100	21.400	21.700
Huisaansluitingen Wassenaar	11.500	11.500	11.600	11.600
Huisaansluitingen Midden-Delfland	7.800	7.800	8.000	8.000
Totaal aantal huisaansluitingen	160.300	161.700	163.800	165.600
Totaal aantal inwoners	328.500	332.000	336.000	339.700
Inzamelvoorzieningen				
Aantal minicontainers	186.200	198.600	203.500	209.500
Aantal verzamelcontainers (onderlossend)	3.600	3.900	4.400	4.900
Inzameling (tonnages)				
Papier	13.858	13.555	13.555	13.555
Textiel	878	985	985	985
Glas	6.513	6.511	6.511	6.511
GFT	20.945	21.329	21.329	21.329
PMD	2.937	2.539	2.539	2.539
Totaal ingezamelde grondstoffen	45.131	44.919	44.919	44.919
Rest huishoudelijk fijn	68.402	68.888	68.888	62.000
Aantal kilogrammen rest per inwoner	208 kg/inw.	207 kg/inw.	205 kg/inw.	183 kg/inw.

Cijfers per 1 januari van betreffende jaar afgerond op honderden

Tabel 3.2: meerjaren uitvoeringsinformatie

In tabel 3.2 is een lichte groei in het aantal huisaansluitingen en het aantal inwoners te zien. Hier worden bestaande routes op aangepast, maar tot zover is deze toename nog niet zodanig groot dat er extra dienstverlening

moet plaatsvinden, maar wel op het aantal containers dat in rekening gebracht wordt. Extra huishoudens betekenen natuurlijk wel meer inkomsten voor de gemeenten. De extra routes die wel gereden worden hebben te maken met het uitrollen van meer containers voor de inzameling van PMD. Dit is ook de verklaring voor de stijging van het aantal containers.

Voor de prognoses over de in te zamelen tonnen houden we in deze begroting de realisatie van 2019 aan. Hoewel we de tonnen restafval licht zien afnemen, zien we de andere fracties/stromen nog niet veel toenemen. In 2020 hebben we ervaren hoe grillig de ontwikkelingen kunnen zijn, als gevolg van de situatie met Corona is er in het voorjaar een grote toename van de tonnen restafval. Hier zal de komende jaren meer inspanning op geleverd moeten worden. Deze grilligheid willen we niet opnemen in deze begroting en daarom hebben we de tonnen van 2019 constant gehouden voor de begroting 2020 en 2021. Alleen het restafval laten we afnemen met 10% per gemeente, ervan uitgaande dat de uitrol van HNI en de communicatie over het belang van afvalscheiding hun effect gaan hebben in 2021. Dit vraagt inspanning van alle betrokkenen om dit ook daadwerkelijk te realiseren. Het is belangrijk voor betrokkenen om te realiseren dat afvalscheiding niet alleen bijdraagt aan het realiseren van de duurzaamheidsdoelstelling, maar ook financiële consequenties heeft. De beperking van het restafval leidt tot minder kosten voor de verwerking zoals deze begroting laat zien. In de bijlage is een overzicht opgenomen van de financiële effecten van niet beter scheiden/geen reductie van het restafval ten opzichte van 2019. De financiële effecten zijn aanzienlijk.

2 Avalex

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de mate waarin niet verwachte (financiële) risico's kunnen worden opgevangen. Het is het vermogen dat benodigd is om calamiteiten en (andere) eenmalige tegenvallers op te vangen zonder dat het enige invloed heeft op de continuering van het bestaande beleid en de organisatie.

De afgelopen jaren werden in de begroting diverse financiële uitvoeringsrisico's benoemd echter na analyse hiervan bleek dat ze of niet plaatvonden of dat ze konden worden opgevangen in de lopende begroting. Dit vinden we aanvaardbare bedrijfsrisico's.

In een workshop met de auditwerkgroep en de accountant hebben we dit onderwerp uitgebreid besproken en besproken. Hieruit kwam naar voren dat het om meer gaat dan alleen de financiële risico's:

- Halen van doelstellingen, de containers moeten geleegd en het afval moet van straat
- Aansluiten op de wensen van de klant (gemeenten en de inwoners)
- Stabiliteit, transparantie en voorspelbaarheid.

Top 5 risico's

1. inwoners en gemeenten zijn niet tevreden over het ophalen van afval, service is onvoldoende
2. imago, Avalex wordt negatief in de media gepositioneerd
3. financiële afrekeningen van gemeenten vallen tegen
4. ondersteuning van de gemeenten bij plannen om te komen tot de doelstelling voor minder restafval is niet optimaal, flexibiliteit van Avalex is onvoldoende
5. het niet halen van scheidingsdoelstellingen

Avalex is onlosmakelijk verbonden met de gemeenten en hierdoor is het lastig om de risico's geheel los van elkaar te zien. Het niet halen van scheidingsdoelstellingen is vooral een risico van de gemeenten en hierbij heeft Avalex een ondersteunende rol. Over de dienstverlening moet Avalex en de gemeenten de komende jaren in gesprek. Aan welke knoppen willen de opdrachtgevers van Avalex draaien om de kosten zo laag mogelijk te houden en de dienstverlening toch optimaal te houden? Avalex kan hierbij adviseren.

Momenteel is het eigen vermogen van Avalex rond de 5,3 miljoen euro, het is van belang om dit de komende jaren constant te houden, tussen de 5 en 6 miljoen.

De solvabiliteitsratio van een organisatie kan inzicht geven in de mate waarin een organisatie al haar verplichtingen kan voldoen en welk risico de vreemd vermogensverschaffers daarbij lopen. De solvabiliteitsratio geeft ook aan in hoeverre de organisatie afhankelijk is van haar schuldeisers en kan bijvoorbeeld worden toegepast door banken indien er een krediet wordt aangevraagd.

Avalex is een GR en een solvabiliteit binnen de bandbreedte van 10 en 20% is dan een gezonde ratio. Met deze financiële kengetallen kan Avalex de financiële weerbaarheid van het bedrijf op pijl houden. Avalex en het bestuur hoeven met dit eigen vermogen niet iedere keer terug te gaan naar de gemeenten om extra financiering bij onverwachte tegenvallers en onvoorziene ontwikkelingen aan te vragen. Tevens wordt deze omvang van het eigen vermogen gezien als een manier om de voorspelbaarheid en de stabiliteit te behouden de komende jaren. Qua weerstandsvermogen willen we graag onze vaste lasten, zoals aflossingen en personele betalingen, voor de komende drie maanden kunnen betalen. Dit is een bedrag van vijf miljoen euro. De weerstandsratio blijft daarmee binnen de gestelde kaders.

Kengetallen

Avalex heeft eind 2019 een eigen vermogen van totaal circa € 5,3 mln. Dit bedrag is inclusief de bestemmingsreserves. Tevens is er sprake van een positief jaarresultaat 2019. Door het bestuur wordt bij het vaststellen van de jaarrekening de verdeling hiervan bepaald.

Kengetallen	2019	2020	2021	2022	2023	2024
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen in %	87,2%	84,1%	81,4%	77,0%	73,6%	71,8%
Solvabiliteitsratio	11,2%	12,6%	12,4%	12,5%	12,4%	12,2%
Structurele exploitatieruimte	0,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 3.2: Kengetallenoverzicht

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Gelet op de toekomstige vraagstukken van Avalex zijn de langlopende leningen stabiel gehouden; dit is terug te zien in de netto schuldquote die afneemt. De structurele exploitatieruimte is voor 2020 en 2021 op nul gesteld, omdat de verwachting is dat er geen winst wordt gemaakt.

2.2 Covid-19 virus

De uitbraak van COVID-19 (Corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijk maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt ook Avalex. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Gezien de vele onzekerheden is het naar verwachting niet mogelijk om de (financiële) effecten op relatief korte termijn te duiden. Onze financiële dekking is hier echter niet in gevaar.

Tot nu toe zijn de volgende veranderingen te benoemen:

- Meer dienstverlening door meer bezoekers milieustaat, meer tonnen restafval en meer contact met klant contact centrum.
- Tot op heden nog geen afschalen dienstverlening noodzakelijk door personeelsproblemen
- Meer inzet van uitzendkrachten en andere derden voor opvangen van ziekteverzuim
- Hogere kosten voor extra schoonmaak en extra beschermingsmiddelen
- Mogelijke knelpunten projecten met derden en mogelijk uitstellen van projecten

2.3 Financiering

Avalex heeft vreemd vermogen aangetrokken bij BNG (vaste activa gefinancierd). Er worden geen leningen verstrekt via de deelnemende gemeenten. De reeds aangetrokken leningen zijn aangegaan om de uitvoering van de taken van Avalex te kunnen waarborgen. Rente van leningen wordt toegerekend aan de directe- en indirecte kapitaalgoederen. Directe rente zit verweven in overige directe kosten en beheer & onderhoud kapitaalgoederen.

Rente					
	2020	2021	2022	2023	2024
Direct toegerekende rente	417	440	363	403	399
Indirect toegerekende rente	115	75	63	71	71
Totaal begrote rente	531	515	426	473	470

Tabel 3.4: Rentekosten (€ x 1.000)

geldverstrekker	looptijd	hoofdsom	rente	saldo ultimo 2021	aflossingsvorm
BNG	2003-2033	2.500.000	5%	1.000.000	lineair
BNG	2004-2024	3.500.000	5%	525.000	lineair
BNG	2005-2025	1.400.000	4%	280.000	lineair
BNG	2012-2032	7.000.000	3%	3.850.000	lineair

BNG	2016-2026	10.000.000	1%	5.000.000	lineair
Nieuwe lening	meerjarig	13.000.000	1%	11.700.000	lineair
Nieuwe lening	meerjarig	8.200.000	1%	8.200.000	lineair
Totaal		45.600.000		30.555.000	

Tabel 3.5: Leningenopbouw (in €)

De leningenportefeuille wordt periodiek besproken door de Treasury Commissie. In deze commissie zit de directeur Bedrijfsvoering, coördinator Financiële administratie en een Treasury medewerker van de gemeente Delft. De commissie rapporteert en adviseert de directie over het beheer van de leningenportefeuille.

2.4 Bedrijfsvoering

Het aantal fte's in de ondersteunende functies willen we de komende jaren constant houden, ook als de dienstverlening in het primaire proces toeneemt. Er wordt daarmee gestuurd op een afname van het overheadpercentage. Momenteel wordt er een nieuw organisatie- en functierapport opgesteld om scherper te bepalen aan hoeveel personen, in welke functie, in welke schaal behoefte is. Uitgangspunt hierbij is maximaal 59 fte overhead. In 2020 doen we ook mee met de branche benchmark voor de overheadkosten, om te leren van onze branchegenoten. De lichte stijging van de kosten wordt veroorzaakt door de inflatiecorrectie van loonkosten en materialen. Daarentegen zijn de kosten voor ICT en huisvesting lager begroot.

Taakveld	Omschrijving	DVO 2019	OB 2020	OB 2021	MJB 2022
Taakveld 0.4 Overhead	Bedrijfsvoering	6.608	6.714	6.615	6.723
	Totaal overhead kosten	6.608	6.714	6.615	6.723

Tabel 3.6 overheadkosten (x € 1.000)

2.5 Verbonden partijen

Avaalex BV

Avaalex BV is een besloten vennootschap waarvan de aandelen voor 100% in handen zijn van de Gemeenschappelijke Regeling. Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt € 90.000, verdeeld over 90.000 gewone aandelen van elk € 1,- groot.

De onderneming is gestart op 16 april 2010. De bedrijfsactiviteiten zijn statutair beschreven als het "inzamelen, bewerken en verwerken van bedrijfsafval en het verrichten van holdingactiviteiten".

De onderneming is opgericht met als doel om de activiteiten van Avaalex op het gebied van bedrijfsafval in onder te brengen, om zodoende meer juridische scheiding aan te brengen tussen de 'publiekrechtelijke' taak van de inzameling van huishoudelijk afval en de meer 'commerciële' taak van inzameling van afval uit bedrijven.

Vanwege het afstoten van Bedrijfsafval per december 2015 zou de Besloten Vennootschap worden geliquideerd. Dit heeft echter geen doorgang gekregen onder andere omdat de BV in een nieuwe Governance-structuur mogelijk nog wenselijk zou kunnen zijn.

3 Financiën

3.1 Totaaloverzicht

De uitwerking van Avalex haar beleid, strategie, activiteiten, projecten en uitvoering van de primaire processen leidt tot de onderstaande financiële begroting voor 2021.

Taakveld	Omschrijving	Realisatie 2019	BVG 2019	OB 2020	OB 2021
Taakveld					
7.3 Afval	Bijdrage gemeenten	36.652	36.652	37.705	39.305
	Bijdrage HNI	-	-	-	-
	Opbrengsten grondstoffen	2.235	2.831	2.003	987
	Overige opbrengsten	789	258	516	648
	Totaal opbrengsten	39.676	39.741	40.223	40.940
Taakveld	Totaal bemiddeling afval en grondstoffen gemeenten				
7.3 Afval	Door te berekenen aan gemeenten	8.617	9.079	9.670	9.070
	Aan gemeenten af te dragen opbrengst grondstoffen	2.235	2.831	2.003	987
	Verwerkingskosten	-9.123	-9.779	-9.464	-8.465
	Afvalstoffenbelasting	-1.729	-2.131	-2.209	-1.592
	Totaal opbrengsten en kosten afval & grondstoffen	-	-	-	-
Taakveld					
7.3 Afval	Inzamelvoorziening	5.742	5.602	4.828	6.342
	Manuren	10.423	9.741	10.625	11.452
	Milieustraten	620	575	571	389
	Overlaad	796	699	658	476
	Tractieuren	4.359	3.685	4.573	4.663
	Verwerking en Belastingen	10.852	11.910	11.672	10.057
	Totaal directe kosten	32.792	32.213	32.927	33.379
Taakveld					
0.4 Overhead	Bedrijfsvoering	6.054	6.608	6.714	6.615
	Totaal overhead kosten	6.054	6.608	6.714	6.615
Taakveld					
7.3 Afval	Projecten	741	920	582	946
	Totale kosten	39.588	39.741	40.223	40.940
	Resultaat	88	-	-	-

Tabel 4.1: Totaal overzicht (x € 1.000)

In bovenstaande tabel zien we vanaf 2021 de opbrengsten grondstoffen erg dalen, hierdoor stijgen de bijdrage van de gemeenten aan Avalex. Daarnaast ontvangen de gemeenten wel rechtstreeks meer opbrengsten van Nedvang voor hun PMD, deze stroom gaat vanaf 1 april 2020 geheel buiten Avalex om. Avalex heeft hierdoor minder kosten aan deze verwerkingsstroom.

De verwerkingskosten blijven nog op gelijk niveau, omdat ons verwerkingscontract restafval tot eind 2021 loopt. Vanaf 2022 verwachten we door het nieuwe contract ook een toename in de kosten te zien. In dit contract wordt naar alle waarschijnlijkheid ook de optie van nascheiding meegenomen. Hiervan is op dit moment nog geen goede kosten inschatting te maken. Kosten voor de inzameling nemen licht toe door meer dienstverlening (meer inzamelmiddelen en meer fracties), de kosten voor de bedrijfsvoering blijven nagenoeg constant.

Voor de afdeling projecten zien we de komende jaren nog veel op stapel staan en willen we blijven inzetten op innovatieve projecten. Net als voorgaande jaren hebben we deze geheel opgenomen in de begroting. Echter in de tarieven in de DVO worden deze kosten maar deels (2fte en 200.000 euro voor brede Avalex ontwikkeling) meegenomen omdat er is afgesproken dat de financiering hiervan grotendeels via het offerte/facturatieproces op maat voor de betreffende gemeenten gaan verlopen.

In afwijking op voorgaande jaren maar in navolging van de PDC 2019 is er voor gekozen om de geraamde verwerkingskosten en de geraamde opbrengsten van de grondstoffen apart op te nemen in de begroting. Reden hiervan is dat deze kosten op nacalculatorische basis worden verrekend. Dit houdt ook in dat dit voor Avalex budget neutrale kosten en opbrengsten zijn.

Kosten huisvesting

Kosten van huisvesting betreft alle kosten van beheer-, gebruik- en onderhoud van gebouwen/huisvesting voor het uitvoeren van de primaire processen.

Mogelijk kan het huisvestingsonderzoek Avalex 2020 consequenties hebben voor de toekomstige huisvesting Avalex en de inzet van de gelden voor onderhoud van de huidige panden. Deze consequenties zijn bij het stellen van deze begroting nog niet meegenomen.

Toelichting op financiële begroting: onvoorzien

Volgens het BBV moet het overzicht van baten en lasten ook 'het geraamde bedrag voor onvoorzien' bevatten; dit is een raming voor "onvoorzien". Voor de samenstelling en opbouw worden door het BBV geen nadere regels gegeven. Volgens de Gemeentewet moet de raming voor onvoorzien reëel zijn.

In de begroting 2021 is de post onvoorzien net als in alle voorgaande jaren op nul euro gezet.

3.2 Meerjarenraming

De begroting voor 2022 t/m 2024 wordt in dit document beschreven. Het resultaat is per jaar geraamd op nul euro.

De basis voor deze meerjarenraming is de realisatie 2019 en DVO 2020. De uitgangspunten van de begroting 2021 zijn verwerkt in een kaderbrief; deze is besproken in het bestuur en is opgenomen in de bijlage.

3.3 Uiteenzetting financiële positie

De gevolgen van het huidige beleid zijn verwerkt in onderstaande geprognostiseerde begin- en eindbalans.

Activa	31 dec 2020	31 dec 2021	Passiva	31 dec 2020	31 dec 2021
Vaste activa			Vaste passiva		
Materiële vaste activa	40.199	40.708	Eigen vermogen	4.653	4.653
Financiële vaste activa	18	18	Resultaat lopend boekjaar		
			Reserves	700	700
			Voorzieningen	1.054	1.054
			Rentetypische looptijd lang	26.333	22.355
Totaal vaste activa	40.217	40.726	Totaal vaste passiva	32.740	28.762
Vlottende activa			Vlottende passiva		
Rentetypische looptijd kort	2.146	2.209	Rentetypische looptijd kort	7.614	12.065
Liquide middelen	90	108	Overlopende passiva	2.142	2.270
Overlopende activa	43	54			
Totaal vlottende activa	2.279	2.371	Totaal vlottende passiva	9.756	14.335
Totaal activa	42.496	43.097	Totaal passiva	42.496	43.097

Tabel 4.3: Verkorte balans

De vlottende activa rente-typische looptijd kort bestaat uit de rijksschatkist, vorderingen op openbare lichamen en overige vorderingen (= debiteuren).

3.4 Basis voor de dekkingsmiddelen

Avallex ontvangt haar inkomsten uit de DVO bijdragen van de gemeenten en uit de opbrengsten van de vermarkting van grondstoffen en de pinopbrengsten van de milieustraten. Avallex ontvangt geen lokale heffingen, algemene uitkering, dividend of andere derde stromen.

Taakveld	Omschrijving	OB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024
Taakveld 7.3 Afval	Bijdrage gemeenten	39.305	41.304	42.857	44.618
	Opbrengst grondstoffen	987	794	692	522
	Overige opbrengsten	648	653	658	663
	Totaal opbrengsten	40.940	42.751	44.207	45.803

Tabel 4.2 Totale opbrengsten

3.5 Bijdrage per gemeente

DVO bijdrage en begroting Avallex

Afname diensten tot aan DVO bijdrage

De gemeenten bepalen in samenspraak met Avallex welke basis- en aanvullende diensten worden afgenomen. Per dienst worden ook de bijbehorende frequenties en andere volumes bepaald.

Begroting Avalex

Door Avalex wordt de begroting gemaakt waarin alle kosten en opbrengsten worden opgenomen. Dit wordt mede gedaan op basis van gegevens die door de gemeenten worden aangeleverd (volumes en frequenties). Vanuit deze begroting worden de tarieven per dienst berekend. Deze tarieven worden gebruikt voor het bepalen van de kosten per gemeente (welke verwerkt worden in de DVO).

Lasten per gemeenten

Op basis van de getekende DVO's 2020 hebben we per gemeenten naar rato hun lasten berekend. Deze lasten nemen bij ongewijzigde keuzes en scheidingsresultaten meer toe dan nu in de programmabegrotingen van de gemeenten zijn opgenomen. Dit vraagt mogelijk een aanpassing in de afname van de dienstverlening van Avalex en het zoveel mogelijk behalen van de gestelde scheidingsdoelstellingen, om zo de opbrengsten te verhogen en de verwerkingskosten te beperken. De komende maanden gaan we hierover de gesprekken voeren met de opdrachtgevers. In de meerjarenbegroting is uitsluitend voor 2021 een reductie van 10% van het restafval ingevoerd, verdere reductie is nog niet meerjarig opgenomen.

Gemeenten	Begroting			
	2021	2022	2023	2024
Delft	11.561	12.072	12.483	12.934
Leidschendam-Voorburg	9.359	9.773	10.105	10.470
Rijswijk	7.237	7.557	7.814	8.096
Pijnacker - Nootdorp	6.503	6.791	7.022	7.276
Wassenaar	3.905	4.078	4.217	4.369
Midden-Delfland	2.376	2.481	2.565	2.658
Totaal	40.940	42.751	44.207	45.803

Tabel 4.3 Totale lasten x 1.000

3.6 Investeringsen

Deze begroting bevat alle investeringen die gepland staan voor 2021 en meerjarig. De feitelijke ten uitvoering brenging van investeringen wordt -daar waar het geen reguliere vervanging betreft- voorgelegd aan het bestuur. In 2020 en 2021 is er een piek te zien in de aanschaf van zowel mini-containers als onderlossende containers in verband met de projecten betreffende Het Nieuwe Inzamelen.

Investeringsen 2021

Investeringsen worden gedaan voor gebouwen, inventaris & inrichting en diverse typen containers:

- De investeringen in gebouwen betreffen vooral onderhoud.
- De minicontainers betreffen vooral reguliere investeringen (het vervangen en beperkte autonome groei). Dit wordt ingezet in de wijken die overgaan naar HNI en de nieuwbouw wijken die gebruik maken van minicontainers (=autonome groei). Daarnaast zijn nieuwe minicontainers nodig voor reguliere vervanging (bijvoorbeeld kapotte containers) of als bewoners willen veranderen in het volume van de minicontainer.
- De onderlossende containers betreffen vooral reguliere vervangingen van het bestaande containerpark in combinatie met specifieke investeringen die worden gemaakt voor de uitrol van HNI. Er is rekening gehouden met een autonome groei van 1%.
- De staat van de bovengrondse containers die veelal in de milieuparken staan, is van mindere kwaliteit waardoor hier de komende jaren extra in wordt geïnvesteerd. Daarnaast lopen er onderzoeken of er meer stromen gescheiden kunnen worden ingezameld, wat leidt tot uitbreiding van dit type containers.
- De investeringen van rolcontainers zijn gebaseerd op de realisatie van 2018 en 2019. Hierin is gebleken dat vervanging en uitbreiding noodzakelijk zijn.
- Bij inventarisatie van de perscontainers is gebleken dat deze allemaal vervangen dienen te worden. Dit wordt over 2020 en 2021 verspreid.
- ICT investeringen betreffen vooral hardware. Ook hier is er sprake van vervanging van verouderde systemen en uitbreiding.

- De investeringen van inventaris betreft met name vervanging van het oude kantoormeubilair.
- De machines en installaties betreft het investeren in een kraan voor milieustraat van Wassenaar en voor de milieustraat van Pijnacker-Nootdorp. In twee opeenvolgende jaren zal dit aan de orde zijn.

Meerjarig investeringsprogramma

Toelichting op de balans meerjarenbegroting 2021 – 2024

Investerings

Type investering	Realisatie 2019	Begroting 2019	Ontwerp begroting 2020	Meerjaren begroting 2021	Meerjaren begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	Meerjaren begroting 2024
Gebouwen	-	125	600	50	52	55	60
Minicontainers	297	260	290	293	296	299	302
Ondergrondse containers	1.787	2.250	1.842	2.444	1.466	1.569	1.679
Bovengrondse containers	24	90	90	76	81	87	93
Rolcontainers (>360L)	7	50	50	50	51	51	52
Afzetcontainers	19	30	60	61	61	62	62
Bootcontainers	252	-	125	126	127	128	130
Perscontainers	31	30	150	151	153	154	155
Hard & Software	25	168	100	151	153	154	155
Inventaris en inrichting	21	-	20	20	20	21	21
Machines en installaties	28	100	180	101	102	103	104
Mobiliteit	25	-	100	101	102	103	104
Totaal	2.516	3.103	3.607	3.624	2.664	2.786	2.916

Investerings

Type investering	Realisatie 2019	Begroting 2019	Ontwerp begroting 2020	Meerjaren begroting 2021	Meerjaren begroting 2022	Meerjaren begroting 2023	Meerjaren begroting 2024
Grond en terreinen	-	-	-	-	-	-	-
Gebouwen	-	125	600	50	52	55	60
Vervoermiddelen	25	-	100	101	102	103	104
Machines, apparaten en installaties	28	100	180	101	102	103	104
Overige materiële vaste activa	2.463	2.878	2.727	3.373	2.408	2.525	2.649
Totaal	2.516	3.103	3.607	3.624	2.664	2.786	2.916

Tabel 5.2: Investerings 2020-2024 (bedragen * € 1.000)

4 Verwerkingskosten

Doordat er de komende tijd veel gaat veranderen in de tarieven van de verwerkingskosten is deze paragraaf toegevoegd om de gemeenten hierover goed te informeren. Dit heeft gevolgen voor de lasten van de gemeenten. Avalex haalt de diverse afval- en grondstofstromen op bij de inwoners van haar gemeenten. Daarna wordt het weggebracht naar de diverse verwerkers. De wereldprijzen van grondstoffen veranderen. Zo is de papierprijs in een jaar gehalveerd en zal de komende jaren nog verder dalen. Hoewel deze stromen en afrekeningen via Avalex lopen, heeft Avalex hier zelf weinig tot geen invloed op. In onderstaande tabel staan de huidige prognoses die we hebben gemaakt van de verwerkingskosten per fractie van 2018 t/m 2024.

Stroom	Realisatie tarief 2018	Realisatie ta- rief 2019	Realisatie ta- rief 2020	Begroting tarief 2021	Begr meerj Tarief 2022	Begr meerj Tarief 2023	Begr meerj Tarief 2024
Asbest	€ 62,00	€ 90,00	€ 90,00	€ 110,32	€ 115,00	€ 120,00	€ 125,00
Autobanden	€ 175,06	€ 177,51	€ 235,00	€ 235,00	€ 242,00	€ 249,00	€ 255,00
Bouw en Sloop	€ 90,25	€ 106,49	€ 114,25	€ 128,69	€ 161,00	€ 193,00	€ 225,00
Dakafval	€ 127,00	€ 152,50	€ 187,50	€ 227,84	€ 235,00	€ 242,00	€ 250,00
Drukhouders	€ 2.498,65	€ 2.652,43	€ 2.652,43	€ 2.652,43	€ 2.652,43	€ 2.652,43	€ 2.652,43
Snoeiafval	€ 25,65	€ 29,25	€ 32,50	€ 36,59	€ 38,00	€ 39,00	€ 40,00
Gips	€ 89,50	€ 94,87	€ 99,87	€ 105,50	€ 107,00	€ 109,00	€ 110,00
Kunststof	€ 95,00	€ 135,00	€ 155,00	€ 199,11	€ 211,00	€ 223,00	€ 235,00
Hout A/B	€ 36,05	€ 39,19	€ 48,39	€ 56,18	€ 66,00	€ 76,00	€ 85,00
Hout C	€ 91,12	€ 98,25	€ 81,11	€ 81,11	€ 91,00	€ 101,00	€ 110,00
Kadavers	€ 486,37	€ 400,00	€ 400,00	€ 400,00	€ 400,00	€ 400,00	€ 400,00
Klein chemisch afval	€ 155,85	€ 189,27	€ 189,27	€ 189,27	€ 189,27	€ 189,27	€ 189,27
Veegzand	€ 49,50	€ 57,00	€ 61,50	€ 68,59	€ 72,00	€ 76,00	€ 80,00
Schoon puin	€ 5,80	€ 6,25	€ 6,75	€ 7,28	€ 8,00	€ 9,00	€ 9,00
GFT	€ 51,61	€ 53,03	€ 53,48	€ 54,18	€ 55,00	€ 58,50	€ 62,00
PMD	€ 350,00	€ 350,00	€ 350,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Restafval	€ 74,15	€ 74,67	€ 75,30	€ 76,29	€ 88,00	€ 90,00	€ 95,00
Grofvuil hah	€ 0,00	€ 0,00	€ 146,94	€ 165,00	€ 205,00	€ 245,00	€ 285,00
Grofvuil milieustraten	€ 0,00	€ 0,00	€ 190,66	€ 216,67	€ 244,00	€ 272,00	€ 300,00
Grof Huishoudelijk Afval	€ 128,10	€ 134,50	€ 160,76				
vlakglas	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00	€ 0,00
Matrassen nat	€ 0,00	€ 0,00	€ 146,94	€ 294,05	€ 550,00	€ 600,00	€ 650,00
Matrassen droog	€ 0,00	€ 0,00	€ 450,00	€ 500,00	€ 550,00	€ 600,00	€ 650,00
Matrassen	€ 0,00	€ 298,89	€ 330,88				
Frituurvet	€ -350,00	€ 0,00	€ 0,00				€ 0,00
Wit-en bruingoed	€ -87,84	€ -89,33	€ -91,83	€ -94,00	€ -98,00	€ -101,00	€ -104,00
Metalen	€ -172,53	€ -152,92	€ -138,48	€ -130,00	€ -120,00	€ -110,00	€ -100,00
Textiel	€ -520,00	€ -520,00	€ -350,00	€ -300,00	€ -250,00	€ -225,00	€ -200,00
Glas Wit	€ -35,80	€ -34,49	€ -28,19	€ -27,00	€ -26,00	€ -25,50	€ -25,00
Glas Bont	€ -19,53	€ -19,00	€ -12,87	€ -11,50	€ -11,00	€ -10,50	€ -10,00
Papier	€ -97,38	€ -94,98	€ -55,57	€ -25,00	€ -15,00	€ -10,00	€ 0,00

Tabel 4.1 Tarieven afvalstromen

Bij de veronderstelling dat de stromen van de diverse fracties gelijk blijven per gemeenten prognosticeren we onderstaande tabel voor de verschillende gemeenten. Alleen voor restafval nemen we een daling mee van 10% per gemeenten. De kosten voor verwerking nemen de komende jaren met ongeveer 40% toe.

	Begroting 2021		MJB 2022		MJB 2023		MJB 2024	Procentuele stijging	
Delft	€	2.106.099	€	2.493.775	€	2.676.228	€	2.933.587	39%
Leidschendam-Voorburg	€	1.852.596	€	2.162.311	€	2.350.809	€	2.598.074	40%
Midden-Delfland	€	317.626	€	390.068	€	429.975	€	482.597	52%
Pijnacker-Noordorp	€	1.044.725	€	1.269.296	€	1.374.361	€	1.519.096	45%
Rijswijk	€	1.264.128	€	1.513.141	€	1.634.443	€	1.795.651	42%
Wassenaar	€	684.106	€	814.577	€	883.408	€	972.719	42%
Totaal	€	7.269.280	€	8.643.170	€	9.349.223	€	10.301.724	

Tabel 4.2 Totale kosten per gemeente

PMD

De opbrengsten inzake inzameling PMD zijn in bovenstaand overzicht niet opgenomen. De vergoeding loopt rechtstreeks via Nedvang en derhalve buiten de boekhouding van Avalex om.

In 2019 betaalde de gemeente via Avalex per ton PMD € 350 aan verwerkingskosten. Daarnaast kreeg de gemeente een opbrengst per ton, rechtstreeks van Nedvang:

- Plastic: € 656
- Drankenkartons: € 398
- Metaal (verpakkingsmateriaal): € 0

Per 1 april 2020 zijn er geen kosten meer verbonden aan het verwerken van PMD voor Avalex en wordt derhalve ook niks doorbelast aan de gemeente (voorheen €350,- per ton). De vergoeding voor de gemeenten betreft €261,- euro per "schone" ton PMD.

Over het 1e kwartaal 2020 is de oude regeling nog van kracht. Oftewel een ton PMD kost Avalex € 350 dat middels de DVO wordt doorbelast aan de gemeente. De vergoeding is conform 2019.

In onderstaande tabel zijn we weer uitgegaan van gelijke tonnages PMD conform realisatie 2019 en wat het effect van deze wijzigingen zijn voor de verschillende gemeenten. Te zien is dat de opbrengsten door deze nieuwe regeling afnemen. De afname is het grootst in de gemeenten die de minste PMD afkeur hebben zoals Midden-Delfland. Daarentegen nemen de kosten aan de andere kant ook meer af zie tabel 4.4.

Gemeenten	2019	2020	2021
Midden-Delfland	€ 170.682	€ 152.712	€ 146.075
Wassenaar	€ 54.863	€ 51.147	€ 51.265
Pijnacker-Nootdorp	€ 111.507	€ 113.275	€ 105.697
Rijswijk	€ 71.999	€ 62.539	€ 62.973
Leidschendam-Voorburg	€ 120.132	€ 119.270	€ 117.247
Delft	€ 195.489	€ 181.180	€ 179.324
Totaal	€ 724.672	€ 680.123	€ 662.580

Tabel 4.3 Opbrengst PMD

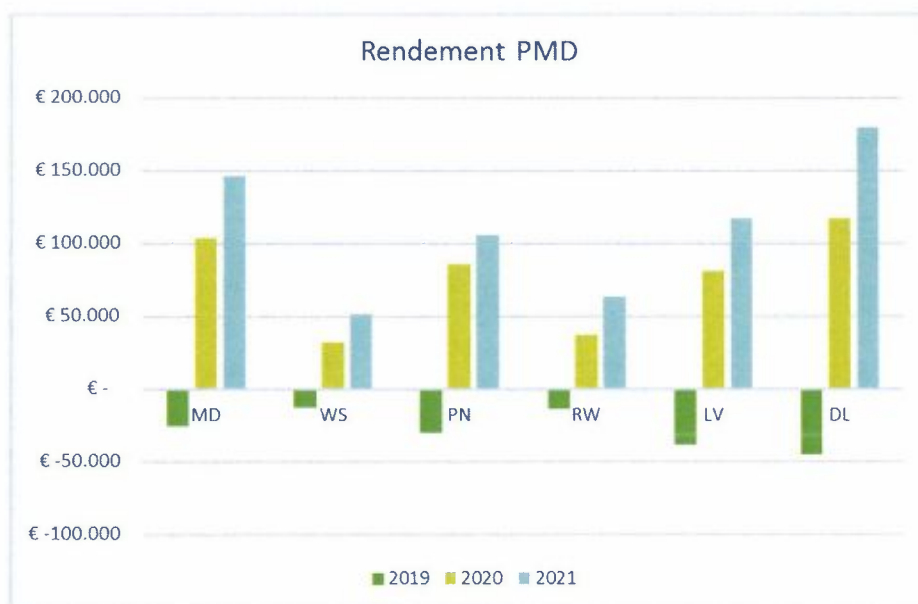

In onderstaande tabel de kosten voor het verwerken van PMD, dat wordt doorbelast door Midwaste. De kosten dalen aanzienlijk zoals bovenstaand reeds beschreven.

Gemeenten	2019	(1) 2020	2021
Midden-Delfland	€ 196.088	€ 49.018	€ 0
Wassenaar	€ 67.507	€ 18.796	€ 0
Pijnacker-Nootdorp	€ 141.091	€ 27.591	€ 0
Rijswijk	€ 85.347	€ 25.092	€ 0
Leidschendam-Voorburg	€ 158.123	€ 38.093	€ 0
Delft	€ 240.361	€ 63.948	€ 0
Totaal	€ 888.517	€ 222.538	€ 0

Tabel 4.4 Q1 2020 oude kostenstructuur Avalex (€ 350 per ton)

Onderstaand een grafiek weergegeven met het rendement van PMD vanuit een meerjarenperspectief. Het rendement inzake het nieuwe model is positief voor de gemeente. De gemeenten krijgen voor metaal tevens eenzelfde vergoeding waar in de oude regeling een nultarief gold. Tevens vindt er in de huidige regeling met het vermarkten van PMD nog afkeur plaats waardoor er geen vergoeding tegenover staat. Dit is in het nieuwe model niet het geval.

Grafiek: rendement PMD

5 Meerjarenraming 2021-2024

Taakveld	Omschrijving	Realisatie 2019	DVO 2019	OB 2020	OB 2021	MJB 2022	MJB 2023	MJB 2024
Taakveld								
7.3 Afval	Bijdrage gemeente	36.652	36.652	37.705	39.305	41.304	42.857	44.618
	Bijdrage HNI	-	-	-	-	-	-	-
	Opbrengst grondstoffen	2.235	2.831	2.003	987	794	692	522
	Overige opbrengsten	789	258	516	648	653	658	663
	Totaal opbrengsten	39.676	39.741	40.223	40.940	42.751	44.207	45.803
Taakveld								
7.3 Afval	Totaal bemiddeling afval en grondstoffen gemeenten							
	Door te berekenen aan gemeenten	8.617	9.079	9.670	9.070	10.454	11.174	12.141
	Aan gemeenten af te dragen opbrengst grondstoffen	2.235	2.831	2.003	987	794	692	522
	Verwerkingskosten	-9.123	-9.779	-9.464	-8.465	-9.641	-10.245	-11.027
	Afalstoffenbelasting	-1.729	-2.131	-2.209	-1.592	-1.607	-1.621	-1.636
	Totaal opbrengsten en kosten afval & grondstoffen	-	-	-	-	-	-	-
Taakveld								
7.3 Afval	Inzamelvoorziening	5.742	5.602	4.828	6.342	6.507	6.792	7.036
	Manuren	10.423	9.741	10.625	11.452	11.773	12.103	12.442
	Milieustraten	620	575	571	389	374	376	374
	Overlaad	796	699	658	476	461	473	481
	Tractieuren	4.359	3.685	4.573	4.663	4.703	4.752	4.797
	Verwerking en Belastingen	10.852	11.910	11.672	10.057	11.247	11.866	12.663
	Totaal directe kosten	32.792	32.213	32.927	33.379	35.065	36.363	37.793
Taakveld								
0.4 Overhead	Bedrijfsvoering	6.054	6.608	6.714	6.615	6.723	6.866	7.015
	Totaal overhead kosten	6.054	6.608	6.714	6.615	6.723	6.866	7.015
Taakveld								
7.3 Afval	Projecten	741	920	582	946	962	978	995
	Totale kosten	39.588	39.741	40.223	40.940	42.751	44.207	45.803
	Resultaat	88	-	-	-	-	-	-

Tabel 5.1 Meerjarenraming V&W

Omschrijving	Werke- lijk 2018	Werke- lijk 2019	Begro- ting 2019	DVO 2019	Begro- ting 2020	Begro- ting 2021	Begro- ting 2022	Begro- ting 2023	Begro- ting 2024
Personeel	12.238	13.065	12.753	12.852	13.509	14.567	14.966	15.376	15.798
Algemeen	1.423	1.330	1.424	1.424	1.273	1.231	1.148	1.202	1.206
Huisvesting	3.601	3.784	3.593	3.593	3.727	3.415	3.450	3.503	3.560
Materieel	7.767	9.346	8.415	8.460	8.813	10.240	10.489	10.790	11.086
Directe kosten	501	479	579	583	500	480	484	489	493
Verwerking	9.933	10.852	10.535	11.910	11.672	10.057	11.247	11.866	12.663
Additionele taken	490	732	917	920	730	949	965	981	998
Totaal lasten	35.953	39.588	38.215	39.741	40.223	40.940	42.751	44.207	45.803
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	1.323	88	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerde resultaat	1.323	88	0	0	0	0	0	0	0

Tabel 5.2 Lasten (x€1000)

ACTIVA	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Vaste activa						
Materiële vaste activa						
- Investerings met een economisch nut	39.707	40.199	40.708	40.314	39.884	40.253
Financiële vaste activa						
- Kapitaalverstrekkingen aan:						
- deelnemingen	18	18	18	18	18	18
Totaal vaste activa	39.725	40.217	40.726	40.332	39.902	40.271
Viottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar						
- Vorderingen op openbare lichamen	7.587	1.980	2.127	2.236	3.053	3.423
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	18	167	82	66	66	43
- Overige vorderingen						
Liquide middelen						
- Banksaldi	29	90	108	79	86	57
Overlopende activa						
- Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	1.358	43	54	54	55	55
Totaal viottende activa	8.992	2.280	2.371	2.435	3.258	3.579
Totaal generaal	48.716	42.496	43.097	42.767	43.160	43.850
PASSIVA	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
- Algemene reserve	4.565	4.565	4.565	4.565	4.565	4.565
- Bestemmingsreserves	700	788	788	788	788	788
- Gerealiseerde resultaat	88					
Voorzieningen						
- Voorzieningen ter egalisering van kosten	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054	1.054
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer						
- Onderhandse leningen van:						
a.) Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	16.012	26.333	22.355	30.377	31.698	32.210
Totaal vaste passiva	22.419	32.740	28.762	36.783	38.105	38.617
Viottende passiva						
Netto-viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar						
- Kasgeldleningen aangegaan bij openbare lichamen	13.000	7.614	12.065	3.484	2.433	2.528
- Banksaldi	30					

- Overige schulden	4.500					
Overlopende passiva						
- Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	8.766					
Totaal vlottende passiva	26.297	9.756	14.335	5.984	5.055	5.233
Totaal generaal	48.716	42.496	43.097	42.767	43.160	43.850

Tabel 5.3 Meerjarige Balans 2021 -2024 (bedragen x €1000,-)

Bijlage: Bestuur Avalex

Gemeenschappelijke regeling

Avalex is in 2001 ontstaan uit de reinigingsdiensten van de gemeenten Rijswijk, Leidschendam en Voorburg (laatstgenoemden zijn opgegaan in gemeente Leidschendam-Voorburg). De Gemeenschappelijke Regeling is opgericht op grond van de raadsbesluiten van de gemeenten Leidschendam (10 januari 2000), Rijswijk (21 december 1999) en Voorburg (23 december 1999). Provinciale goedkeuring is verleend op 20 maart 2000. De deelnemers zijn sinds 1 januari 2010: Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk en Wassenaar.

Vanaf 15 februari 2018 geldt een gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling en is Avalex een Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) als bedoeld in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Avalex richt zich hierbij op de uitvoering van wettelijke taken van gemeenten op het gebied van afvalinzameling.

De deelnemers zijn sinds 1 januari 2010 de volgende gemeenten:

- Delft
- Leidschendam-Voorburg
- Rijswijk
- Pijnacker-Nootdorp
- Wassenaar
- Midden-Delfland

Bestuur Avalex

Het bestuur, bestuurt de onderneming en de secretaris-directeur draagt zorg voor de uitvoering hiervan.

Sinds juni 2018 bestaat het bestuur uit de volgende leden:

- Dhr. S. Brandligt, voorzitter (wethouder Delft);
- Mevr. A. van Eekelen (wethouder Leidschendam-Voorburg);
- Dhr. J. Keus (wethouder Rijswijk);
- Dhr. P. Hennevanger (wethouder Pijnacker-Nootdorp);
- Dhr. H. Schokker (wethouder Wassenaar);
- Mevr. S. Smit (wethouder Midden Delfland).

Bijlage: Tarievenblad

Tarievenlijst	Prijs 2021 (excl. opslag)	Prijs 2021 (incl. Opslag)	Prijs 2020 (excl. opslag)	Prijs 2020 (incl. opslag)	Prijs 2019 (excl. opslag)	Prijs 2019 (incl. opslag)
Route minicontainer	€ 1.380	€ 1.756	€ 1.296	€ 1.685	€ 1.138	€ 1.407
Route onderlossende container	€ 780	€ 992	€ 760	€ 987	€ 704	€ 870
Route verzamelcontainer	€ 1.380	€ 1.756	€ 1.297	€ 1.686	€ 1.073	€ 1.325
Route overige diensten	€ 540	€ 687	€ 516	€ 670	€ 618	€ 764
Inzamelvoorziening:						
minicontainer	€ 3	€ 4	€ 3	€ 4	€ 4	€ 5
Inzamelvoorziening:						
verzamelcontainer	€ 14	€ 18	€ 13	€ 17	€ 11	€ 13
Inzamelvoorziening:						
onderlossende container	€ 1.214	€ 1.545	€ 1.015	€ 1.319	€ 1.339	€ 1.655
Intake milieustraat	€ 15	€ 19	€ 15	€ 20	€ 13	€ 16
Ton restafval overlaad	€ 13	€ 17	€ 15	€ 20	€ 22	€ 28

De kosten van de routes worden vooral beïnvloed door stijging manuurtarief van € 41,17 naar € 44,54. Ook nemen de kosten van het voertuig toe door de brandstofkosten.

De stijging van inzamelvoorziening onderlossende container wordt voornamelijk veroorzaakt door de extra plaatsingskosten door de vele containers.

De materiele kosten van Milieustraten & Overlaad zijn door een nieuw meerjarenonderhoudsplan iets gedaald.

De tarief opslag ligt lager dan in 2020 door daling van de bedrijfsvoeringskosten en het percentage opslag bedrijfsvoeringskosten.

Categorieën	2020	2021
Directe kosten excl verwerking	€ 21.836.208	€ 24.267.989
Bedrijfsvoering	€ 6.714.336	€ 6.615.144
% opslag bedrijfsvoeringskosten	30,7%	27,3%

Bijlage: interne kaderbrief begroting 2021

Inleiding

Voor de begroting 2021 is een kaderbrief van Avalex opgesteld waarin de uitgangspunten voor deze begroting zijn opgesteld. De uitwerking van deze uitgangspunten is in dit document opgenomen. Deze uitgangspunten zijn ook onderdeel van onze meerjarenbegroting 2022-2024.

De uitgangspunten zijn hierbij verdeeld naar een aantal (bedrijfs)onderdelen: Bedrijfsbreed Directie, Bedrijfsvoering en Uitvoering.

Per bedrijfs onderdeel is een tabel opgenomen met de uitgangspunten. De tabelindeling is voor allemaal gelijk en bevat de volgende elementen:

- Naam: korte beschrijving;
- Omschrijving: uitgebreidere beschrijving van het betreffende onderdeel;
- Indicatoren: financiële- en niet financiële kengetallen/indicatoren die in de begroting zijn opgenomen.

Uitgangspunten

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
1.	Kaderbrief 2021 gemeenschappelijke regelingen	In de kaderbrief 2021 gemeenschappelijke regelingen is een inflatiecorrectie opgenomen voor de loonkosten (2,8%) en kosten van materialen (0,9%). Weerstandvermogen maximaal 1,0.	• Kaderbrief GR2021 • Loon (2,8%) • Materiaal (0,9%) • Weerstandvermogen max. 1,0
2.	Afvalstoffenbelasting	2018 € 13,21 2019 € 32,12 2020 € 32,63 2021 € 32,92 Voor OB2021 is het uitgangspunt dat deze heffing niet verder zal stijgen en slechts omhooggaat met de inflatiecorrectie (vanuit kaderbrief; zie punt 1). De nieuwe heffing wordt pas in september bekend, dus kan niet definitief worden meegenomen in de begroting.	• Kaderbrief GR2021 • Materiaal (0,9%)
3.	Project HNI	Het uitgangspunt is dat HNI doorloopt in de jaren 2020-2023. Per gemeente wordt naast de reguliere DVO individuele offertes per project opgesteld. Deze offertes resulteren in een maatwerk implementatie per gemeente. In het eerste kwartaal van 2020 wordt een inventarisatie gedaan bij de gemeenten wat hun verwachtingen zijn voor HNI 2021.	• Prijzenlijst HNI conform PDC-model
4.	Investerings	Voor de investeringen wordt uitgegaan van een prijsindex afkomstig uit de kaderbrief (=0,9%). Dit betreft vooral investeringen in diverse typen Containers en diverse typen inzamelmiddelen. Voor de inzamelmiddelen is het voorstel om 7% van deze middelen opnieuw te investeren; dit op	• Kaderbrief GR2021 • Prijs = T+0,9% • Aantal = 7% met als peildatum 1 jan 2020

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
		basis van een gemiddelde levensduur van 15 jaar (conform de spelregels van de Financiële Verordening).	
5.	Opbrengsten en kosten verwerking	De afname volumes in de DVO 2020 (6x) is de basis voor de ontwerpbegroting 2021. De ambitie in de prognoses voor de tonnages worden met de gemeenten besproken en deze ambitie wordt verwerkt als een extra scenario in de opdrachtgeversrapportages. Het doel is om de tonnages restafval te laten dalen en de afvalstromen met opbrengsten te laten stijgen. Scheidingsresultaten muteren hierdoor ook.	• DVO 2020 (6x) • Opdrachtgeversrapportage 2019 • Trend is afgeleid van realisatie van 2018 en 2019. • Targets is reductie van het restafval en stijging opbrengststromen
6.	Aantal containers/inzamel-middelen	Aantal containers peildatum 1 januari 2020 en de containers zoals genoemd in de maart getekende HNI offertes	• Opdrachtgeversrapportage 2020 • HNI offertes
7.	Aantal bewoners/ huishoudens	In OB2021 wordt ervanuit gegaan dat het aantal bewoners en/of huishoudens in het werkgebied van Avalex gaat stijgen. Er wordt uitgegaan van een totale stijging van het aantal inwoners van 1% per jaar (vanaf 2021 t/m 2024).	• Stijging van het aantal bewoners of huishoudens met 1% per jaar. • Cijfers CBS
8.	Fte's	Voor de fte's (formatieplan) zijn voor directie, bedrijfsvoering en uitvoering eigen uitgangspunten opgenomen. De uitgangspunten hierbij worden per bedrijfssonderdeel verder in dit document uitgewerkt. Hiermee samenhangend is het uitgangspunt om de opbouw van de primaire- en secundaire arbeidsvoorwaarden gelijk te houden aan de opzet van OB2020. En dat de kaderbrief GR 2021 wordt gehanteerd voor het verhogen van de salarissen.	• Formatieplan • Kaderbrief GR 2021 • Loon (2,8%)
9.	Ziekteverzuim	Het ziekteverzuim is voor de bedrijfssonderdelen afzonderlijk bepaald en wordt bij de betreffende bedrijfssonderdelen verder toegelicht in het formatieplan.	• Formatieplan • Percentage per bedrijfssonderdeel.
10	Opleidingen	Per medewerker wordt er 750 euro opgenomen als opleidingsbudget	• Opleidingsplan
11.	Meerjarenbegroting	Onderdeel van de Ontwerpbegroting is het opstellen van een meerjarenbegroting 2022 t/m 2024. Voor deze begroting worden dezelfde uitgangspunten gehanteerd. Voor tarieven van prijzen en opbrengsten van verwerking is een aparte paragraaf opgenomen.	• Kaderbrief GR 2021 • Loon (2,8%) • Materiaal (0,9%) •
12.	Huisvestingsplan	In de begroting wordt er geen rekening gehouden met het meerjaren huisvestingsplan Avalex dat in 2020 geschreven wordt.	• Toekomstig huisvestingsplan
13.	Meerjarenonderhoudsplanung	Het uitgangspunt is dat de huidige Meerjarenonderhoudsplanung (MJOP) aangevuld met offertes, wordt gebruikt voor het bepalen van de opbouw en samenstelling van de voorziening MJOP van OB2021.	• MJOP 2020-2025

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
Begin 2020 is de MJOP geüpdatet voor 2020-2025.			
14.	Samenwerking Voorschoten	In de begroting wordt er geen rekening gehouden met uitbreiding van het taakgebied, bijv. eventuele samenwerking met Voorschoten.	Toekomstige mogelijke samenwerking

Uitgangspunten Directie & Bedrijfsvoering

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
1.	Fte's	Voor de fte's (formatieplan) is voor directie en bedrijfsvoering het uitgangspunt geen uitbreiding. De formatie blijft gelijk ook als de dienstverlening van Avalex zich uitbreidt. In 2019/2020 was de formatie 28 fte voor directie en bedrijfsvoering.	Formatieplan
2.	Ziekteverzuim	Bij directie en bedrijfsvoering wordt niet gewerkt met een budget voor vervanging ziekteverzuim. Het uitgangspunt is dat kort ziekteverzuim wordt opgevangen op de betreffende afdeling. En dat bij langdurige ziekte per geval wordt bekeken of er vervanging noodzakelijk is.	Budget voor opvang ziekteverzuim is 0
4.	Overhead	Activiteiten van directie en bedrijfsvoering zijn alle ondersteunende werkzaamheden voor het primair proces; ze zijn hiermee indirect en vormen de overhead. Het uitgangspunt is dat de kosten van Bedrijfsvoering in OB2021 gelijk blijven en deels omhooggaan met inflatiecorrectie (afkomstig uit de kaderbrief 2021 GR). Dit betreft bijvoorbeeld de kosten van telefoon en gas, water en elektra. Daarnaast wordt er ook kritisch gekeken naar de overheadkosten en proberen we die steeds een beetje naar beneden te brengen. De kosten van overhead worden jaarlijks beoordeeld en daarna gefixeerd. In 2021 fixeren we dit op 6,6 miljoen. Ook als de definitieve DVO afspraken en dienstverlening naar boven of beneden wordt bijgesteld.	- Gefixeerd op 6,6 mln - Kaderbrief 2021 GR - Materiaal (0,9%)
5.	Brandverzekering	De kosten van de brandverzekeringspremie is in 2020 van 60.000 euro per jaar naar 200.000 euro per jaar gegaan, dit is opgenomen in de overheadkosten	Nieuwe polis brandverzekering

Uitgangspunten Uitvoering

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
1.	Fte's	Voor uitvoering wordt de totale personeelsplanning vooral bepaald door de Productie Uren Begroting. Mix van vast personeel (vooral) chauffeurs en beladers en flexibele schil (vooral beladers) wordt bepaald op gemiddeld 40% flexibele schil. (30% is op de totale uitvoering incl binnen)	- Formatieplan 163 fte in dienst in 2020 - Chauffeurs in vast dienst van Avalex

Nr	Naam	Omschrijving	Indicatoren
			• Beladers inhuren inzake: een zekere mate van flexibiliteit 15%
2.	Ziekteverzuim	Bij uitvoering wordt in de begroting 2021 gewerkt met een bepaald ziektevervangingspercentage en niet inzetbare uren, wat direct invloed heeft op planning en kosten van de flexibele schil. In verband met ziekte is er een vervangingspercentage opgenomen	• Budget voor ziektevervanging uitvoering is 6%
3.	Productie/routes begroting	De Productie/routes Begroting voor OB2021 wordt gebaseerd op de Productie/routes forecast 2020/2021. Deze bevat de meest recente inzichten in routes, manuren en mobiliteit. In deze Productie/routes Forecast zijn effecten van het project van route optimalisatie opgenomen.	• Productie/routes begroting van de OB2021 is afgeleid van forecast 2020/2021. • Routeoptimalisatie wordt meegenomen in de routes van de onderlossende containers, 5% besparing
4.	Projectbudget Innovatie Avalax breed	In begroting 2021 wordt een projectbudget opgenomen voor Avalax brede innovaties. Het is van belang dat we blijven investeren in de vele innovaties die in onze branche spelen. De interne projecten zijn vooral gericht op het (verder) optimaliseren van de bedrijfsvoering van Avalax. De externe projecten zijn primair op verzoek van de gemeenten en komen voort uit aanvullende wensen uit de PDC/DVO besprekingen.	• Innovatiebudget • 2,25 % van de omzet van Avalax

Bijlage: EMU-saldo

Omschrijving	2019					
	Realisatie	2020 OB	2021 OB	2022 MJB	2023 MJB	2024 MJB
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)						
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.127	3.115	3.115	3.058	3.216	3.371
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	321	315	163	163	163	163
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.516	3.607	3.624	2.664	2.786	2.916
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4						
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:						
Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord						
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)						
8 Baten bouwgrondexploitatie:						
Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord						
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties						
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten						
11 Verkoop van effecten:						
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)						
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?						
Berekend EMU-saldo	932	-177	-346	557	593	617

Tabel VII.1: EMU saldo (bedragen * € 1.000)

Bijlage: IV-3 tabel

Taakvelden				Realisatie	OB	OB	MJB	MJB	MJB
				2019	2020	2021	2022	2023	2024
Volksgezondheid en Milieu				Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo	Saldo
3.6	Huren	7.3	Afval	88	94	95	96	97	98
3.8	Overige goederen en diensten	7.3	Afval	2.624	2.396	1541	1351	1253	1088
4.3.2	Inkomensoverdrachten - gemeenten	7.3	Afval	36.965	37.705	39.305	41.304	42.857	44.618
Totaal opbrengsten				39.677	40.195	40.940	42.751	44.207	45.803
1.1	Salarissen en sociale lasten	0.4	Overhead	-2.012	-2.503	-2.738	-2.810	-2.885	-2.962
1.1	Salarissen en sociale lasten	7.3	Afval	-7.932	-9.048	-9.718	-9.982	-10.252	-10.530
3.5.1	Ingeleend personeel	0.4	Overhead	-198	-100	-100	-102,8	-106	-109
3.5.1	Ingeleend personeel	7.3	Afval	-2.698	-1.622	-1.861	-1.927	-1.995	-2.065
3.8	Overige goederen & diensten	0.4	Overhead	-3.257	-3.363	-2.743	-2.767	-2.792	-2.817
3.8	Overige goederen & diensten	7.3	Afval	-19.750	-19.627	-19.988	-21.515	-22.325	-23.316
5.1	Rente	0.5	Treasury	-485	-531	-515	-426	-473	-470
7.2	Mutatie voorzieningen	0.4	Overhead	-	-	-	-	-	-
7.2	Mutatie voorzieningen	7.3	Afval	-321	-315	-163	-163	-163	-163
7.3	Afschrijven	0.4	Overhead	-356	-163	-2.855	-2.790	-2.928	-3.051
7.3	Afschrijven	7.3	Afval	-2.771	-2.951	-260	-268	-288	-320
Totaal kosten				-39.780	-40.223	-40.940	-42.751	-44.207	-45.803
3.8	Overige goederen en diensten	0.4	Overhead	141	28	-	-	-	-
3.8	Overige goederen en diensten	7.3	Afval	51	-	-	-	-	-
Totaal incidentele kosten				192	28	-	-	-	-
Totaal Resultaat				88	0	-	-	-	-

Tabel: IV-3 (bedragen * € 1.000)

Bijlage: Afval in tonnen

Hieronder staan de tonnen per gemeente van de grootste drie fracties.

Rest huish. fijn	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begr 2020	OB 2021	2022	2023	2024
Delft	21.153	21.615	21.289	19.453	19.453	19.453	19.453
Leidschendam-Voorburg	15.669	16.531	15.669	14.878	14.878	14.878	14.878
Rijswijk	12.506	12.464	12.772	11.218	11.218	11.218	11.218
Pijnacker-Nootdorp	10.580	10.232	10.580	9.209	9.209	9.209	9.209
Wassenaar	5.482	5.500	5.482	4.950	4.950	4.950	4.950
Midden-Delfland	3.012	2.545	3.012	2.291	2.291	2.291	2.291
Totaal	68.402	68.888	68.804	62.000	62.000	62.000	62.000

PMD	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begr 2020	OB 2021	2022	2023	2024
Delft	695	687	741	687	687	687	687
Leidschendam-Voorburg	711	452	783	452	452	452	452
Rijswijk	432	244	432	244	244	244	244
Pijnacker-Nootdorp	456	403	456	403	403	403	403
Wassenaar	299	193	312	193	193	193	193
Midden-Delfland	344	560	373	560	560	560	560
Totaal	2.937	2.539	3.097	2.539	2.539	2.539	2.539

GFT	Realisatie 2018	Realisatie 2019	Begr 2020	OB 2021	2022	2023	2024
Delft	4.016	4.004	4.086	4.004	4.004	4.004	4.004
Leidschendam-Voorburg	4.275	4.211	4.406	4.211	4.211	4.211	4.211
Rijswijk	2.051	2.201	2.063	2.201	2.201	2.201	2.201
Pijnacker-Nootdorp	4.746	4.825	4.844	4.825	4.825	4.825	4.825
Wassenaar	3.613	3.754	3.613	3.754	3.754	3.754	3.754
Midden-Delfland	2.245	2.335	2.316	2.335	2.335	2.335	2.335
Totaal	20.945	21.329	21.327	21.329	21.329	21.329	21.329

Tabel: Verwerking (tonnen)